

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА І РЕСТАВРАЦІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Декоративно-прикладне мистецтво

для здобувачів вищої освіти зі
спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

Київ – 2023

Розробник: Барбалат Олександра Володимирівна, старший викладач кафедри декоративного мистецтва і реставрації Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Барбалат Олександра Володимирівна, старший викладач кафедри декоративного мистецтва і реставрації Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри декоративного мистецтва і реставрації Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

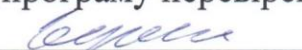
Протокол №8 від «24 серпня» 2023 р.

Завідувач кафедри .
декоративного мистецтва і реставрації Алла РУДЕНЧЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«» 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено
«» 2023 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК
Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	Денна	Заочна	
Вид дисципліни	Обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120		
Курс	3	-	-
Семестр	5	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	-	-
Обсяг кредитів	2	-	-
Обсяг годин, в тому числі	60	-	-
Аудиторні	40	-	-
Модульний контроль	4	-	-
Самостійна робота	16	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності для самостійного творчого вирішення завдань з декоративно – прикладного мистецтва. Формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичних завдань.

Завданням – вивчення навчальної дисципліни є набуття базових знань з дисципліни «Декоративно – прикладне мистецтво, а саме:

- знань, вмінь та навичок з художнього розпису тканини;
- ознайомлення з основними напрямками художнього розпису тканини та сучасними досягненнями у вивченні кольору та кольорових явищ;
- засвоєння основних понять декоративного розпису, взаємодії світла і кольору;
- формування цілісного уявлення про художньо-естетичні та формотворчі якості кольору;
- розвиток художнього смаку та створення гармонійного кольорового зображення у композиціях;
- придбання практичних навичок в роботі з кольором в художньому розпису тканин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми 022.00.02 «Графічний дизайн» формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Перелік компетентностей
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 4.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК 5.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 6.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 11.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1.	Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
	СК7.	Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача

3. Результати навчання за дисципліною

Знати: різноманітні прийоми, методи роботи над творчими завданнями з художнього розпису тканин, використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: Вміти створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки. Вміти аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання:

РН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу

РН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

РН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках і матеріалах

РН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

РН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень;

аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

РН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

РН17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

РН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Само-стійна
		Аудиторних	Лекції	Практичні	Лабораторні		
Змістовий модуль I. Основи композиції та стилізації. Колорит							
Тема 1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні	4	4		4			
Тема 2. Основи композиції у батика. Настрій і колорит у декоративно-текстильному просторі.	6	6		6			
Тема 3. Асоціативна композиція «Пори року»	18	10		10		8	
Модульний контроль	2						
Разом	30	20		20		8	
Змістовий модуль II.							
Створення композиції в техніці холодний батик							
Тема 4. Композиція “Ваза з квітами”	6	6		6			
Тема 5 Композиція для панно, платка з мотивами вітражу	6	6		6			
Тема 6. Декоративна композиція за вільною темою	16	8		8		8	
Модульний контроль	2						
Разом	30	20		20		8	
Усього	60	40		40		16	

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи композиції та стилізації. Колорит

Тема 1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні.

Короткі історичні відомості про виникнення та розвиток батика. Місце та роль батика у сучасному декоративно-прикладному мистецтві.

Види ручного розпису тканин. Матеріали для батика, їх властивості. Інструменти та пристосування. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Ознайомлення з технологіями ручного розпису тканин.

Мета і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими фаховими дисциплінами художнього циклу.

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батіку, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска.

Практичне заняття (4 год.).

Мета: ознайомити студентів з композицією у декоративно-текстильному просторі та художнім розписом тканини у техніці «холодний батик»; навчитися створювати організаційне розміщення на площині певних предметів в єдине композиційне ціле, підчинивши цьому додаткові деталі.

Завдання: виконати на п'яльцях просту композицію, спрямовану на пізнання техніки батик.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему.

2 етап роботи: знайомство з рідкими та густими резервами; вивчення технології варіння резерву у домашніх умовах; нанесення рисунка на формат 50x60 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача.

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням ефектів

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4,5]

Додаткова: [1,2,3,4,]

Тема 2. Основи композиції у батіку. Настрій і колорит у художньому творі.

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батіку, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска.

Мета: ознайомити студентів з композицією у декоративно-текстильному просторі та художнім розписом тканини у техніці «холодний батик». навчитися створювати організаційне розміщення на площині певних предметів в єдине композиційне ціле, підчинивши цьому додаткові деталі.

Завдання: відтворення ідейно-образного змісту за допомогою художніх і технічних прийомів; виконання композиційного рішення сюжетів на прикладах робіт видатних майстрів у техніці батик.

1 етап роботи: підбір матеріалів великих майстрів, створення ескізу на задуману тему.

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат 50x60 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням сольових ефектів

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,]

Тема 3. Асоціативна композиція «Пори року»

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батику, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска.

Мета: ознайомлення з основними прийомами техніки художнього розпису тканини у техніці холодний батик, формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичного завдання.

Завдання: знайти оригінальне композиційне рішення з різними прийомами роботи по тканині, розкрити задум твору «Пори року» за допомогою колористичної гами;

1етап роботи: створення ескізу за задуманою темою.

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат 50x60 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою у техніці за вибором студента

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,]

Модульна контрольна робота №1.(2 год.)

Тема «Композиція Знак зодіака».

Змістовний модуль II. Створення композиції в техніці холодний батик.

Тема 4. Композиція «Ваза з квітами».

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батику, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, віск, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска, папір для зняття воску.

Мета: ознайомлення з основами створення композиції для панно в техніці холодного батику. Формування естетичного смаку та культури естетичного сприйняття.

Завдання: знайти оригінальне композиційне рішення натюрморту, розкрити задум твору в кольорі, виконати композицію «Ваза з квітами» в техніці холодний батик.

1етап роботи: створення ескізу на задуману тему

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат розміром 60x80 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням ефектів

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,]

Тема 5. Композиція для панно, платка з мотивами вітражу

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батику, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, віск, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска, папір для зняття воску.

Мета: ознайомлення з основами створення панно в техніці холодного батику з мотивами вітражу, формування естетичного смаку та культури естетичного сприйняття.

Завдання: знайти оригінальне композиційне рішення, розкрити задум твору за допомогою колористичної гами; виконати композиційне рішення сюжету на прикладах робіт видатних майстрів в техніці холодний батик.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат розміром 80x80 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням ефектів

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Тема 6. Декоративна композиція за вільною темою

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батику, підрамник, степлер, тканина. Оцет, віск, палітра, пензлі, піпетки, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска, папір для зняття воску.

Мета: формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичного завдання.

Завдання: виконати декоративну композицію за вільною темою з рішенням сюжетів на прикладах робіт видатних майстрів у техніці батику.

1 етап роботи: : створення ескізу на задуману тему

2 етап роботи: нанесення резерву і просушити за допомогою фена

3 етап роботи: розпис композиції фарбами

4 етап роботи: детальний розпис композиції

5 етап роботи: нанесення контурів в залежності від кольорової гами. Завершення роботи.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Модульна контрольна робота №2.(2 год.)

Тема «Композиція за вільною темою».

6. Контроль навчальних досягнень студентів

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	10	10	10	10
Відвідування лабораторних занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	70	-	70
Максимальна кількість балів		140			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ ТА СТИЛІЗАЦІЇ. КОЛОРИТ

1. Ознайомитись з техніками, матеріали для батика, їх властивостями. Спільне та відмінне між писанкарством і батиком в історичному й технологічному аспектах. Розписи тканин Україні. Історична роль жінки в батиківанні та створенні писанок. Символіка. Техніки батика: холодний, гарячий, вузликовий. Ознайомитись з поняттям «колорит картини». Послідовність виконання розпису.

Копіювання зразків. Технологічні прийоми. Методичні пояснення. Завершальний етап роботи. Копія зразка майстра

2. Декоративна композиція. Формат 45x45 см

Створення композиції диванної подушки.

Послідовність виконання завдання:

- створення ескізу на задуману тему
- нанесення рисунка на формат
- фарбування виробу. 5 б.

Змістовий модуль II.

Створення композиції в техніці холодний батик.

Тема 3. Асоціативна композиція. Літо.

Віконати парео на тему «Літо».

Послідовність виконання завдання:

- створення ескізу на задуману тему
- нанесення рисунка на формат
- фарбування виробу. 5 б.

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Своєчасність та охайність виконання навчальних завдань 2 бали
2. Правильна конструктивна побудова – 1 бал
3. Пропорції і порівняльний аналіз чоловіка та жінки.- 1 бал
4. Якість виконання навчальних завдань – 1 бал.

Всього 5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у вигляді виконання студентами творчої роботи на задану тему. Робота, що не відповідає темі не розглядається.

Критерії оцінювання модульного контролю

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відповідність темі і завданню (розмір, матеріал)	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір прийомів, значні технічні помилки.	9 – 12
Низький рівень виконання робіт. Невиразність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальним планом семестровий контроль з навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» у 5 семестрі не передбачено.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання -незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**Х. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«Декоративно-прикладне мистецтво»**

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	Основи композиції та стилізації. Колорит	Створення композиції в техніці холодний батик.
Кількість балів за модуль	<i>70 балів</i>	<i>70 балів</i>
Теми лекцій		
Теми практичних занять	<p>1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні. Основи композиції у батіку. <i>(відвідування – 2бали, 10 балів за роботу= 12)</i></p> <p>2. Настрій і колорит у художньому творі. (4 бали за відвідування + 10 балів за роботу = 14 балів)</p> <p>3. Асоціативна композиція «Пори року» <i>(відвідування – 4бали, 10 балів за роботу = 14 балів)</i></p>	<p>4. Тема 4. Композиція “Ваза з квітами” <i>(відвідування – 3бали, 10 балів за роботу= 13балів)</i></p> <p>5. Декоративно-текстильний простір. Утилітарні речі. <i>(відвідування – 3бали, 10 балів за роботу= 13балів)</i></p> <p>6 Декоративне панно за вільною темою <i>(відвідування – 4бали, 10 балів за роботу = 14 балів)</i></p>
Самостійна робота	П 6.2. (5 балів)	П 6.2. (5балів)
Види поточного контролю	М к р <i>(25 балів)</i>	Мкр <i>(25 балів)</i>
Разом за модуль	70	70
всього	140 балів	

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Скрипник Т. Історія декоративного мистецтва України. Т. 4. Народне мистецтво та художні промисли ХХ ст. – НАН України ім. М. Рильського – Київ, 2011, 512 с.
2. Скрипник Г. Декоративне мистецтво України ІХ–ХХІ століть: стильові трансформації, художні інтерпретації, загальноєвропейський контекст: колективна монографія. Київ : Видавництво ІМФЕ, 2019. 652 с. (<http://elib.kubg.edu.ua/5500/>)
3. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. – 228 с.
4. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис; Навч. Посіб. – / М. А. Кириченко – К.: Знання – Прес, 2006. – 228 с.
5. Никорак О. Українська народна тканина ХІХ–ХХ ст.: Типологія, локалізація, художні особливості. Част. І: Інтер'єрні тканини / О. Никорак. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2004. – 216 с.

Додаткова:

1. Художній текстиль. Львівська школа. – Л.: Поллі, 1998.
2. Чегусова З. Декоративне мистецтво. ХХ століття. 200 імен: Альбом-каталог / З. Чегусова. – К.: ЗАТ Атлант, 2002. – 198 с.
3. Кугай К. Б. Англо-український термінологічний тлумачний словник з дизайну та текстилю / К. Б. Кугай – К.: КНУТД, 2012. – 312 с.
4. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. – 172 с.